

Žemaičių šviesuolių pagerbimas: atminties vakaras

2026-02-27, Kretingos rajono savivaldybė

Varniuose esančiame Žemaičių vyskupystės muziejuje įvyko išskirtinis ir dvasingas susibūrimas, skirtas prisiminti bei įprasinti dviejų galingų asmenybių – kunigo Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos bei vyskupo Motiejaus Valančiaus – darbus. Šis renginys tapo ne tik istoriniu minėjimu, bet ir gyvu liudijimu, kaip Žemaitijos istorija bei jos didžiavryiai vis dar jungia regiono bendruomenes.

Triguba sukaktis ir neblėstantis dvasinis palikimas

Šie metai Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos atminimui yra itin reikšmingi. Minėjimo metu akcentuota, jog 2026-aisiais prisimename net tris svarbias progas: 255-ąsias šio iškilaus kunigo, vienuolio ir mokslininko gimimo metines, 230 metų nuo jo įšventinimo į kunigus bei 210 metų sukaktį, kai jis įstojo į Kretingos pranciškonų vienuolyną.

J. A. Pabrėža paliko neišdildomą pėdsaką ne tik bažnyčios istorijoje, bet ir mokslo pasaulyje. Jo darbai botanikos, medicinos ir kalbotyros srityse rodo neeilinį intelektą, kurį šiandien vertiname kaip neįkainojamą **kultūrinį paveldą**. Besidomintiems šiuo asmeniu, naudingos informacijos gali suteikti [Jurgis Ambraziejus Pabrėža – Facebook bendruomenė](#), aktyviai puoselėjanti jo atminimą.

Mokslinės įžvalgos ir pranešimų gausa

Žemaičių vyskupystės muziejuje vykusio renginio dalyviai turėjo galimybę išgirsti galias ir išsamias specialistų įžvalgas. Pranešimus skaitė gausus būrys savo sričių žinovų:

- * Jolanta Klietkutė, Kretingos muziejaus rinkinio kuratorė;
- * Greta Lisauskaitė, Žemaičių vyskupystės muziejaus ekspozicijų konsultantė;
- * Gintarė Kašinskienė, Varnių regioninio parko vyr. specialistė;
- * Andrius Bajorūnas, Varnių regioninio parko grupės patarėjas.

Kiekvienas pranešėjas atvėrė naujus J. A. Pabrėžos ir M. Valančiaus gyvenimo puslapius, pabrėždami, kad šie **lietuvių švietėjai** buvo tikrieji tautos moraliniai ir intelektualiniai švyturiai. Plačiau pasidomėti apie jamžinimo vietas galima straipsnyje [Kur jamžintas J. A. Pabrėža? – Bernardinai.lt](#).

Kultūros kelias jungia regionus

Ypatingas dėmesys renginyje skirtas tarpregioniniam projektui „Jurgis Ambraziejus Pabrėža (1771–1849)“. Tai unikalus kultūros kelias, kuriame savo jėgas suvienijo net kelios savivaldos institucijos. Kretingos rajono savivaldybė kartu su Skuodo, Telšių, Šiaulių, Plungės, Raseinių rajonų bei Rietavo savivaldybėmis siekia, kad šis istorinis palikimas taptų prieinamas kiekvienam keliautojui.

Mokslininkas Viktoras Gidžiūnas darbe [Viktoras Gidžiūnas O. F. M. JURGIS AMBRAZIEJUS PABRĖŽA](#) detaliai aprašo šio pranciškono sudėtingą, bet prasmingą gyvenimo kelią.

Muzikinė programa ir bendrystės dvasia

Atminimo vakarą praturtino muzikinė programa, kurią atliko Valda Valužienė, Birutė Lakštutienė ir Staselė Ramanauskienė. Jautrios melodijos sukūrė ypatingą atmosferą muziejaus skliautuose. Renginį profesionaliai vedė Julius Reinikis – sociologas, antropologas ir bibliografas, kurio įžvalgos leido diskusijas pakylėti į aukštesnį lygmenį.

Nors prabėgo šimtmečiai, [Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos šventumo garsas – Bernardinai.lt](#) vis dar sklinda per Lietuvą, kviesdamas mus ne tik prisiminti praeitį, bet ir patiems kurti prasmingą dabartį. Šis minėjimas dar kartą įrodė, kad istorinė atmintis yra svarbiausias pamatas tapatybės išsaugojimui.

Dažniausiai užduodami klausimai

Kas yra Jurgis Ambraziejus Pabrėža bei Motiejus Valančius ir kodėl jų atminimas šiandien toks svarbus?

Jurgis Ambraziejus Pabrėža ir vyskupas Motiejus Valančius yra vienos ryškiausių **Žemaitijos istorijos** asmenybių, kurios formavo regiono dvasinį, kultūrinį bei mokslinį pamatą. Jų veikla apėmė ne tik sielovadą, bet ir lietuviybės puoselėjimą bei švietimą, todėl šie didžiavyriai šiandien laikomi moraliniais ir intelektualiniais švyturiais, vienijančiais bendruomenes per bendrą praeitį ir vertybes.

Kokios konkrečios sukaktys yra minimos ir kas sudarė atminties vakaro programą?

Renginyje buvo akcentuojama „triguba sukaktis“, susijusi su J. A. Pabrėžos asmenybe: **255-osios gimimo metinės**, 230 metų nuo įšventinimo į kunigus bei 210-osios įstojimo į Kretingos pranciškonų vienuolyną metinės. Programos metu savo įžvalgomis dalijosi gausus specialistų būrys, įskaitant Jolantą Klietkutę bei Gretą Lisauskaitę, kurios pristatė mokslinius J. A. Pabrėžos pasiekimus botanikos, medicinos ir kalbotyros srityse.

Kokią įtaką šių asmenybių darbai daro šiuolaikiniam Lietuvos kultūriniam paveldui?

Šie lietuvių švietėjai paliko neįkainojamą intelektualinį palikimą, kuris šiandien vertinamas kaip pamatinis **kultūrinis paveldas**. J. A. Pabrėžos moksliniai darbai ir M. Valančiaus švietėjiška veikla ne tik padėjo pamatus moderniam mokslui Lietuvoje, bet ir skatino tautinę savimonę, kuri yra itin svarbi siekiant išsaugoti regioninį identitetą bei istorinę atmintį šiandienos globaliame pasaulyje.

Kur galima rasti daugiau informacijos ir kokių tolimesnių žingsnių tikimasi puoselėjant šviesuolių atminimą?

Besidomintys J. A. Pabrėžos palikimu kviečiami sekti specialią Facebook bendruomenę arba lankytis atminties vietose Kretingoje ir Varniuose. Žvelgiant į ateitį, 2026-ieji metai taps dar ryškesniu akcentu, kai bus minimos oficialios jubiliejinės datos, o bendruomenės skatinamos ir toliau aktyviai dalyvauti mokslinėse konferencijose bei edukaciniuose renginiuose, taip užtikrinant, kad šių asmenybių darbai išliktų gyvi ateities kartoms.

